

2. BÜYÜK KONGRE

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi'nin anlamını bir tek cümle ile özetlemek gerekirse, 2. Büyük Kongre ile Parti daha açık seçik, daha sağlam bir biçimde işçi sınıfının partisi olma rayına oturmuştur, denilebilir.

1961-1971 arası Türkiye İşçi Partisi hareketini incelediğimizde, o dönemde Partinin kesintisiz bir sosyalistleşme süreci içinde bulunduğunu daha önceki yazılarımızda belirtmiştik. Partinin “sosyalistleşmesi”, işçi sınıfının partisi olma niteliğinin gelişmesi demekti ve bu süreç 4. Büyük Kongre’de en ileri noktasına varmıştı.

12 Mart döneminden Türkiye toplumu, kitleleri daha politikleşmiş, daha sola dönük olarak çıktı. Parti yöneticilerinin ve üyelerinin bir bölümü de aynı yıllarda politik deneyim kazandılar, bilinçleri daha durulaştı ve keskinleşti. Mahkemede Genel Başkan’ın yaptığı ve yöneticilerinin bir bölümünün katıldığı savunma, Parti’nin işçi sınıfının partisi olma niteliğini tutarlı ve sistemli bir biçimde açıklıyor ve savunuyordu.

Bu nedenlerle 1 Mayıs 1975’te yeni Parti, eskisinin 4. Büyük Kongre’de ulaştığı düzeyden daha da ileri bir düzeyde kuruldu. O günden bu yana da Program ve Tüzüğü’ndeki ilkeleri, daha da açıklayarak ve somutlaştırarak yaşama geçirmek yönünde yol aldı. Birinci Büyük Kongre’de Parti’nin işçi sınıfının partisi olduğu gerçeği açıklanıp vurgulandı.

İşçi sınıfının politik hareketini tekeline almaya çalışan, bu hareket üzerinde “müktesep” hak ileri süren öznel iddialarla işçi sınıfının partisi olunamazdı. Toplumun somut koşullarının bilimsel sosyalizm açısından somut tahliline dayanan stratejisi ve pratiğiyle demokratik merkezîyetçi örgütlenişi ve işleyişiyle, bu çerçevede içinde verdiği politik mücadele ile ancak bir parti işçi sınıfının partisi olma niteliğini ve böyle tanımlanma hakkını kazanabilirdi. Türkiye İşçi Partisi bunu başarmış partiydi.

2. Büyük Kongre kararlarında Türkiye İşçi Partisi’nin işçi sınıfının partisi olma niteliğinin iki ögesi dile getiriliyor, vurgulanıyor. Birincisi, işçi sınıfının politik hareketi olarak Parti hareketinin geçmişten geleceğe uzanan sürekliliği, kesintisizliğidir. Parti bu sürekliliğin bilincindedir; bir yandan işçi sınıfımızın tarihinden koparılmayı reddederken, öte yandan, her hal ve şartta hareketi örgütlü olarak sürdürme, geleceğe uzanma kararını dile getirmektedir. Aslolan ad sürekliliği değildir; o, biçimde kalan bir ögedir. Aslolan özün, yani işçi sınıfının politik hareketinin kendisinin sürekliliğidir, işçi sınıfının, politik hareketi değişen koşullarda ad ve örgüt değiştirebilir, ama hareket sönmez ve yok olmaz; kendisine uygun ve özgün olan örgütlenişi mutlak gerçekleştirir. Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın geçmişten süzülüp gelen politik hareketinin verili koşullarda özgün ve bilimsel sosyalizmin evrensel ilkelerine uygun örgütlenişidir.

Kararlarda dile getirilen, işçi sınıfının partisi olma niteliğine ilişkin ikinci öge

enternasyonalizmdir. Bu konuda da çok önemli noktalar üzerinde durulmuştur. Birincisi, işçi sınıfı hareketinin ulusal ve uluslararası nitelik ve çıkarları arasında uzlaşmaz zıtlıklar, çelişkiler bulunmadığıdır. Uzlaştırılmaz çelişkiler bulunmaz, çünkü çeşitli ülkelerin işçi sınıfı hareketleri, nesnel koşullardan ötürü özünde enternasyonalisttirler. Gelişmiş veya geri, tüm kapitalist toplumlarda işçiler aynı hasım güçlere -sermaye sınıflarına- karşı ekonomik ve politik mücadele içindedirler. Hepsinin amacı sermayenin sömürsünden kurtulmaktır, işçi sınıfı kendi kurtuluşunu, refahını, yükselişini başkalarını sömürmede görmeyen ve egemen sınıf durumuna geldiğinde sömürmeyi amaçlamayan biricik sınıftır. Ülkelerin işçi sınıfları arasında sömürüye dayalı çıkar çelişme ve çatışmaları yoktur. Sosyalist ülkelerin egemen sınıf konumuna gelmiş işçi sınıfları ise, bir yandan kendi ülkelerinde sosyalist düzeni ve dünya sosyalist sistemini geliştirip güçlendirmek uğraşı içindedirler, öte yandan da uluslararası arenada kapitalizme karşı mücadele vermekte, o ülkelerin işçi sınıfları ve ulusal kurtuluş savaşçılarıyla dayanışmaktadırlar.

Bundan da öte, hareketin bu iki yüzü, ulusal ve uluslararası yüzü arasında birbirini tamamlayan karşılıklı bir etkileşme vardır. Bütün bu nedenlerden ötürüdür ki enternasyonalizm bir ülkenin “işçi sınıfı hareketinin gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde gelişme ve güçlenmesinin temel koşulu”dur.

Enternasyonalizme gerçekten ve özlü katkıda bulunabilmenin vazgeçilmez koşulu işçi sınıfı hareketinin kendi ülkesinde gelişip güçlendirilmesidir. Bir işçi sınıfı hareketi ne kadar güçlü ise, işçi-emekçi kitleleri yönlendirebiliyor, ülke siyasetine ağırlığını koyabiliyor, sömürücü egemen sınıfları kuşatabiliyorsa, dünya işçi sınıfı hareketine o denli katkıda bulunabilir, hizmet edebilir. Devrim ihraç ve ithal edilemediği gibi enternasyonalizm de öyledir.

İşçi sınıfı hareketlerinde nesnel koşullardan ötürü kendiliğinden varolan enternasyonalist özü bilinç düzeyine çıkarmak, düzenli ilişkilere dönüştürmek, dayanışmayı gerçekleştirmek işçi sınıfı partilerinin işlevi ve görevleridir. Emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin uluslar ve uluslararası şirketler düzeyindeki şiddetli rekabet ve çekişmelerine rağmen bütünleşmeye çalıştığı ve dünya işçi sınıfı hareketi, dünya sosyalist sistemi, ulusal kurtuluş hareketleri söz konusu olduğunda kapitalist devletlerin bir araya gelip birlikte hareket ettikleri günümüz koşullarında dünya işçi sınıfı hareketinin birliği ve dayanışması sorunu güncellik ve ivedilik kazanmaktadır.

Enternasyonal bir örgüt ve merkez bulunmayışı proleter enternasyonalizminin önemini yitirdiği anlamına asla gelmez. Bunalımı derinleştikçe saldırganlığı artan ve uluslararası düzeyde operasyonlara giren kapitalizm karşısında enternasyonalist dayanışmayı ve birlikteliği bozmamak, tersine güçlendirmek yaşamsal önem taşır. Bu enternasyonal dayanışma ve birliktelik için sadece somut durum ve sorunlarda bir dayanışma ve birliktelik çabasına girişmek yetmez. Ulusal gerek ve politikaların enternasyonalist bir çerçeve içinde değerlendirilmesi; işçi, emekçi kitlelerin enternasyonalist bir anlayışla eğitilip bilinçlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme, bilinçlendirmeler, kuşkusuz bilimsel sosyalist teori ve pratik çerçevesinde olacaktır. Ulusal ve uluslararası sorunlar birbirlerinden kopuk değil bağlantılıdır ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin güçlü olması, her ülkenin işçi sınıfı hareketine de yansır, onun mücadele koşullarını daha bir kolaylaştırır.

Emperyalist-kapitalist dünyanın saldırıları karşısında gerilememek, elbette ki varolan mevzileri ve kazanımları korumayı ve savunmayı gerektirir. Bu koruma ve savunma işlevini en iyi biçimde gerçekleştirmek de enternasyonal dayanışma ve işbirliğiyle mümkündür.

Ve nihayet, ulusal kurtuluş hareketleri ve savaşları dünya devrimci hareketinin bir parçası olduğu ve dünya işçi sınıfı hareketi ile dünya sosyalist sistemi gibi ortak düşman olan emperyalizmi hedef aldıkları için, proleter enternasyonalizmi bunlarla da dayanışma ve işbirliğini içerir.

2. Büyük Kongre'nin aldığı diğer 12 karar bilimsel sosyalizmden sapmalar, Doğu sorunu, emperyalizme, faşizme karşı örgütlü birleşik mücadele, CHP ve hükümete karşı alınacak tavır, Parti örgütünün çalışmaları ve büyümesi, ideolojik arılık ve Parti birliği gibi konulara bilimsel sosyalist açıdan tutarlı biçimde getirdiği açıklıkla Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfımızın partisi olma niteliğini perçinlemektedir.

Kurumlar, örgütler canlı varlıklardır. Partiler de birer örgüt, kolektif özne olarak canlı varlıklardır, zamanla değişirler. Ya gerileyip, zayıflayıp yok olurlar, ya da gelişirler, büyürler, güçlenirler. Türkiye İşçi Partisi ikinci hali göstermektedir. 2. Büyük Kongre'den Parti daha arınmış, birliği ve iç dayanışması daha bilinçlenmiş ve güçlenmiş, sınıfsal niteliği ve hedefleri daha belirginleşmiş olarak çıkmıştır. 2. Büyük Kongre Parti'nin gelişmesinde önemli bir menzile taşımıştır. Bu kongreden aldığı güç ve ivme ile Parti, sosyalizm ufkuna doğru önünde uzanan hedeflere güvenli ve sağlam adımlarla ve adımlarını sürekli hızlandırarak ilerleyecektir.

Yürüyüş, Sayı 204, 6 Mart 1979